

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Aktuální informace o vybraných aktivitách pro další rozvoj digitálního zdravotnictví

Martin Zeman

ředitel odboru IT a elektronizace zdravotnictví

Zasedání Pacientské rady

17. září 2020

Osnova

1. Legislativa
2. Nelegislativní aktivity
 - Digitální Česko a zdravotnictví
 - Zdraví 2030 a Digitální zdravotnictví
 - Kybernetická bezpečnost
 - Telemedicína
 - Digitální ministerstvo
3. Mezinárodní spolupráce
4. Organizační změny
5. Perspektivy
6. Závěry

01

Legislativa

Zákony a vyhlášky

Zákon o elektronizaci zdravotnictví

Stav přípravy

- Dne 1. září 2020 byl v eKLEPu autorizován pro meziresortní připomínkové řízení návrh zákona o elektronizaci zdravotnictví a jeho doprovodný změnový zákon.
- Připomínkové řízení trvá 20 pracovních dnů.
- Na základě aktuálního znění návrhu zákona budou zahájeny práce na jeho prováděcích vyhláškách

Zdravotnická dokumentace

Vyhláška o zdravotnické dokumentace

- Provedena novela vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci, byla vyhlášena ve Sbírce zákonů dne 19.6.2020 pod číslem 279/2020 Sb. - vyhláška reaguje na novelu zákona o zdravotních službách provedenou zákonem č. 111/2019 Sb., kterou došlo k **doplnění vymezení „patientského souhrnu“ jako datasetu obsahujícího stručnou anamnézu pacienta s údaji získanými ze zdravotnické dokumentace vedené o pacientovi**, z důvodu poskytnutí základních údajů o zdravotním stavu pacienta pro potřeby poskytování přeshraničních zdravotních služeb – **účinnost novely vyhlášky od 1.7.2020.**

Zdravotnická dokumentace

Vyhláška o zdravotnické dokumentace

- V návaznosti na probíhající novelizaci zákona o zdravotních službách probíhá aktuálně příprava návrhu novely vyhlášky č. 98/2012 Sb., o zdravotnické dokumentaci na základě zmocnění podle §69 písm. e) návrhu novely zákona, kdy **prováděcí předpis stanoví požadavky na technické prostředky pro vedení zdravotnické dokumentace v elektronické podobě a výstupní datové formáty zdravotnické dokumentace vedené v elektronické podobě.**

Kybernetická bezpečnost

Zákony o kybernetické bezpečnosti a o zdravotních službách

- Příprava návrhu určovacích kritérií (do 30. září 2020) na základě kterých by bylo možno novelizovat vyhlášku č. 437/2017 Sb., o kritériích pro určení provozovatele základní služby, a dosáhnout tak toho, že **více poskytovatelů zdravotních služeb, než nyní bude určeno jako provozovatel základní služby** ve smyslu § 2 písm. k) zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), ve znění pozdějších předpisů.
- Příprava návrhu na **rozšíření povinností poskytovatelů zdravotních služeb** na minimální personální zabezpečení a minimální technické a věcné vybavení **o minimální požadavky na zajištění kybernetické bezpečnosti** (do zákona o zdravotních službách), a to ve vyhláškou určeném rozsahu. Tyto minimální požadavky by byly k dispozici od počátku roku 2021 v souvislosti s předpokládaným financování KB z EU prostředků v rozsahu jednotek miliard Kč.

Telemedicína

Zákon o zdravotních službách

- V návrhu novely zákona jsou nově ukotveny **konzultační služby**, které bude možné poskytovat samostatně. Mezi druhy zdravotních služeb nevázané na zdravotnické zařízení se doplňují konzultační služby, které lze reálně poskytovat kdekoliv. Tímto se umožňuje například provozování služby konzultací prostřednictvím dálkového přístupu (internet, tel. konzultace...), které sice budou provádět odborníci se specializací v daném oboru, ale **nemusí mít speciálně vybavené zdravotnické zařízení, pokud jedinou jejich činností budou konzultace a nikoli též zdravotní péče, která by vyžadovala přítomnost pacienta v ordinaci**. Konzultační služby budou i nadále poskytovány **pouze v oboru, na který má poskytovatel oprávnění** (tj. splňuje kvalifikační předpoklady a další požadavky zákona).

Telemedicína

Zákon o zdravotních službách

- Ustanovením se upřesňuje, že konzultační služby lze mimo zdravotnické zařízení poskytovat prostřednictvím dálkového přístupu nebo ve vlastním sociálním prostředí pacienta, popřípadě v jiném místě jeho aktuálního výskytu. Poskytovatel konzultačních služeb musí mít kontaktní pracoviště.
- Návrh základní úpravy pro tzv. **distanční péči** je rovněž připraven pro probíhající novelu zákona o zdravotních službách

02

Nelegislativní aktivity

Digitální Česko a zdravotnictví

Zdraví 2030 a Digitální zdravotnictví

Kybernetická bezpečnost

Telemedicína

Digitální ministerstvo

Digitální Česko a zdravotnictví

Střednědobý výhled na léta 2021 a 2022 s dopadem do roku 2031

- V červnu proběhlo meziresortní připomínkové řízení k **Implementačním plánům programu "Digitální Česko"**. Usnesením vlády ČR ze dne 15.6.2020 č. 644 k implementačním plánům programu Digitální Česko (aktualizace pro rok 2020) bylo uloženo s ohledem na možnosti státního rozpočtu pro rok 2021 zahájit dohadovací řízení k financování prioritních záměrů pro rok 2021 programu Digitální Česko.
- Resort MZ v rozpočtu nedisponuje volnými finančními prostředky na Prioritní záměry programu pro rok 2021, proto je nutné, aby MF provedlo navýšení rozpočtu kapitoly MZ. *(V souladu s Metodikou programu Digitální Česko se záměry stanou závazkem gesčního úřadu pouze v případě, že je zajištěn zdroj jejich financování. V případě, že v rámci vyjednávání nedojde k navýšení kapitoly MZ o náklady spojené s financováním Prioritních záměrů, pak se záměry nestanou závazky).*
- **Mezi Prioritní záměry určené k vyjednávání podpory z programu Digitální Česko bylo zařazeno 7 záměrů MZ ČR a ÚZISu.**

Zdraví 2030 a Digitální zdravotnictví

Reakce na pandemii COVID-19

- Dne 23. června 2020 porada vedení č. 24 projednala pod bodem 2.03 **Revokace usnesení č. 817/2019 ke Strategickému rámci rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030 (Zdraví 2030) v souvislosti s pandemií COVID-19**. Byl zpracován nový harmonogram prací.
- Samostatnou součástí je **aktualizovaný Implementační plán č. 2.3 Digitalizace zdravotnictví**. V nové verzi je kladen větší důraz na pandemickou situaci a *na oblast ochrany a podpory veřejného zdraví*. Implementační plán 2.3 Digitalizace zdravotnictví“ včetně implementačních karet byl schválen poradou vedení č. 30 dne 4.8.2020. *Následně byl Implementační plán č. 2.3 Digitalizace zdravotnictví spolu s dalšími Implementačními plány vložen do veřejné konzultace.*

Kybernetická bezpečnost

Změna přístupu k řízení kybernetické bezpečnosti ve zdravotnictví

- Události z konce roku 2019 a začátku roku 2020, zejména pak rozsáhlé kybernetické bezpečnostní incidenty v Nemocnice Rudolfa a Stefanie Benešov, Fakultní nemocnici Brno a Psychiatrické nemocnici Kosmonosy poukázaly na **význam kybernetické a informační bezpečnosti nejen pro subjekty přímo podřízené kybernetickému zákonu**, ale pro všechny organizace v resortu MZ, a na nutnost posílení systémového řešení celé problematiky a zajištění dostatečných finančních zdrojů a odborných kapacit k významnému posílení kybernetické bezpečnosti českého zdravotnictví jako celku i každé jednotlivé organizace.
- Zahájení aktualizace resortní **Strategie kybernetické bezpečnosti a Akčního plánu kybernetické bezpečnosti** na roky 2021 – 2025.

Kybernetická bezpečnost

Změna přístupu k řízení kybernetické bezpečnosti ve zdravotnictví

- Projekt „**Metodická podpora systémového řešení kybernetické bezpečnosti v resortu zdravotnictví**“.
- **Centrální Veřejná zakázka na realizaci auditů kybernetické bezpečnosti, ISO 27001 a 27701** pro nemocnice a další resortní organizace.
- Příprava **systému vzdělávání** kybernetické bezpečnosti včetně e-learningových školení.

Telemedicína

Zahájení diskuze k telekonzultacím a spolupráce s NTMC

- Ve spolupráci s ČLS JEP vznikla v srpnu první verze dokumentu „**Použití telekonzultací ve zdravotních službách v ČR**“, kterým oficiálně zahajujeme diskuzi k využití konzultací na dálku (telekonzultací) ve zdravotních službách, včetně návrhu řešení.
- Fakultní nemocnice Olomouc se prostřednictvím Národního telemedicínského centra, s podporou Ministerstva zdravotnictví, významně zapojila do realizace několika projektů zaměřených na telemedicínu a integrovanou péči. Jedná se zejména o následující tři projekty, které jsou z pohledu Ministerstva zdravotnictví považovány za důležité při rozvoji telemedicíny v ČR

Telemedicína

Vybrané projekty NTMC

- ***Výzkum provozního a ekonomického modelu poskytování telemedicínských služeb*** - cílem projektu je zkoumat a navrhnout vhodné provozní a ekonomické modely pro poskytování telemedicínských služeb v rámci ČR, které následně povedou k podpoře poskytování zdravotní péče v ČR, a tím ke zvýšení kvality zdravotní péče a celkově kvality života v ČR. Hlavním výstupem projektu bude *výzkumná zpráva, která se bude zabývat vhodnými ekonomickými a provozními modely včetně doporučení a studie proveditelnosti*, která tyto modely ověří na příkladech služeb žadatele. Do projektu budou dále zapojeny zdravotní pojišťovny (zejména VZP) a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR.

Telemedicína

Vybrané projekty NTMC

- **Hodnocení zdravotnických aplikací v oblasti telemedicíny** – společný projekt Ministerstva zdravotnictví a NTMC, v rámci kterého se vytváří Benchmarking mHealth a telemedicínských aplikací za pomoci několika kritérií (Security Guidelines, hodnocení z pohledu zdravotnického pracovníka / pacienta, integrace API a další požadavky jako ochrana osobních údajů, kybernetická bezpečnost, cenový model aplikace a další).
- **Telemedicínská aplikace a virtuální ordinace** - vlastní TM aplikace pro vzdálenou konzultaci s pacienty včetně vzdáleného měření klinických dat s pokročilou analýzou výstupů (BigData a AI). Jedná se o telemedicínské mobilní aplikace pro sledování pacientů s diabetem a pacienty se srdečním selháním. Aktuálně v souvislosti s Covid-19 se aktivity v rámci projektu soustředí na integraci virtuální ambulance pro zdravotnická zařízení.

Digitální ministerstvo

Digitální úřad pro digitální zdravotnictví

- **Příprava nové Informační koncepce Ministerstva zdravotnictví** (povinnost vytvoření IK s termínem do podzimu 2020 vyplývá ze zákona).
- Realizace projektu **Integrovaný systém uživatelů pro Krajské hygienické stanice (IROP)** - hlavním výstupem projektu bude nový jednotný integrovaný komunikační systém MZ ČR pro krajské hygienické stanice a modernizovaný systém správy uživatelů. Cílem je posílení kybernetického zabezpečení krajských hygienických stanic. Projekt je v plné realizaci. Plánované ukončení 31.12.2020.

03

Mezinárodní spolupráce

Operační program Zaměstnanost

Strategické řízení rozvoje elektronického zdravotnictví v rezortu MZ

- Slouží pro nastartování dlouhodobého procesu strategického řízení elektronizace zdravotnictví v České republice a jeho výstupem je vytvoření řady nezbytných nástrojů pro Národní centrum elektronického zdravotnictví, včetně nastavení systému strategického řízení a jednotné koordinace aktivit elektronizace zdravotnictví na národní úrovni i v kontextu úrovně EU.
- Výstupy jsou průběžně zveřejňovány
- Závěrečný workshop v Kongresovém centru nemocnice Na Homolce 4. listopadu 2020 od 9:00.

Program na podporu strukturálních reforem EK

Strengthening of capacity for creation and implementation of the National eHealth Centre

- V rámci projektu SRSP byl zpracován komplexní návrh a plán dalšího postupu institucionalizace eHealth v ČR. Projekt je uváděn Evropskou komisí jako příklad dobré praxe a vhodný adept na poskytnutí další podpory z EK a byl v polovině roku 2020 úspěšně zakončen.

Program na podporu strukturálních reforem EK

Strengthening the Capacity of the Ministry of Health to establish National eHealth Centre – Follow-up

- Pokračování projektu SRSP předpokládá podporu tří hlavních cílů: pokračování a posílení funkcí Národního centra elektronického zdravotnictví, podpora sdílení mezinárodních zkušeností, znalostí a know-how ve struktuře a postupech veřejné správy, excellent practices, rozvoj IHE profilů, standardizačních systémů, komunikačních struktur a dalších účinných nástrojů digitalizace zdravotnictví, zavedení Národní platformy pro digitalizaci zdravotnictví, které mimo jiné vyplývá i z doporučení EK 2019/243, které takové struktury navrhuje.
- Projekt byl v polovině roku 2020 zahájen a je v plné realizaci.

Joint Actions

JADECARE

- Společná akce na podporu **zavádění digitálních řešení v poskytování integrované zdravotní péče** (Joint Action on implementation of digitally enabled integrated person-centred care, JADECARE) je projektem podpořeným Evropskou komisí (EK) v rámci 3. akčního programu EU v oblasti zdraví 2014-2020.
- Společná akce na podporu zavádění digitálních řešení v poskytování integrované zdravotní péče. Jako přidružený partner bylo určeno Národní telemedicínské centrum Fakultní nemocnice Olomouc, kompetenční centrum Ministerstva zdravotnictví.
- Přístupová smlouva podepsána v srpnu 2020, zahájení realizace projektu bude v říjnu 2020

Joint Actions

eHAction

- Joint Action supporting the eHealth Network (eHAction) je projektem Evropské komise realizovaným v rámci 3. akčního programu EU v oblasti zdraví 2014-2020
- Projekt poskytuje podporu síti eHealth, která funguje jako síť zástupců na vysoké úrovni národních zdravotnických orgánů v EU a jako nejvyšší orgán na úrovni EU v oblasti elektronického zdravotnictví.
- Cílem je vytvoření návrhů metodik, které budou předloženy eHealth Network jako doporučující podklady pro implementaci elektronického zdravotnictví v jednotlivých státech.
- Projekt je v plné realizaci.

Joint Actions

TEHDAS

- Společná akce „**European Health Data Space EHDS**„
- Projekt je v přípravné fázi.

HORIZON

X-eHealth

- eXchanging electronic Health Records in a common framework (reg. č. 951938)“ - projekt zaměřený na podporu rychlejší a udržitelné digitální transformace EU.
- Cílem projektu X-eHealth je vytvoření jednotného interoperabilního formátu pro sdílení zdravotních dat, resp. zdravotnické dokumentace pro výměnu propouštěcích zpráv, objednávek a výsledků laboratorních vyšetření, objednávek a výsledků obrazového komplementu a doplnění stávající specifikace evropského patientského souhrnu o oblast vzácných onemocnění.
- Realizace projektu byla zahájena v září 2020.

HORIZON

UNICOM

- Projekt „***Up-scaling the global univocal identification of medicines***“ (UNICOM) (Horizon 2020 No 875299) je v plné realizaci, MZČR vstoupilo do běžícího projektu.
- Realizace projektu byla zahájena v září 2020.

HORIZON

WHO/European mHealth Hub

- Projekt spolupráce ITU, WHO a Andalusian Regional Ministry of Health, konsorcium 18 účastníků, H2020 projekt do září 2021.
- *(European project to collect and share national experiences on mHealth and to support countries and regions in setting up large-scale mHealth programmes, <https://mhealth-hub.org/>, “Establishing EU mHealth Hub including evidence for the integration of mHealth in the healthcare systems” (Grant Agreement No 737427).)*
- MZČR vstoupilo do běžícího projektu (mDiabetes).

CEF Telecom (The Connecting Europe Facility in Telecom)

CEF NIXZD-CZ II – ePreskripce/eDispenzace NCPeH

- Systém Národní kontaktní místo pro elektronické zdravotnictví, spravovaný MZČR, je projektem připravován na službu přeshraniční ePreskripce/eDispenzace (předpoklad 2020/21), v rámci projektu NIXZD-CZ II – ePreskripce/eDispenzace, spolufinancovaného z programu CEF Telecom Evropské komise.
- Realizátorem projektu je Kraj Vysočina spolu se Státním ústavem pro kontrolu léčiv.
- Projekt navazuje na CEF NIXZD-CZ I (Patient Summary) a je v plné realizaci.

04

Organizační změny

Organizační struktura pro řízení digitalizace zdravotnictví

Organizační změny v IT MZ ČR

- Od 1.6.2020 zrušen „odbor Národního centra elektronického zdravotnictví“ a vytvořen „odbor IT a elektronizace zdravotnictví“ (ITEZ).
- Od 1.6.2020 zrušení útvarů „Samostatné oddělení IKT“ a „Oddělení kybernetické bezpečnosti“ a jejich sloučení do nového „oddělení informačních a telekomunikačních technologií a kybernetické bezpečnosti“ a začlenění do odboru IT a elektronizace zdravotnictví.
- „Oddělení hlavního architekta elektronického zdravotnictví“ přejmenováno na „oddělení Národního centra elektronického zdravotnictví“.
- Odboru ITEZ byla rozšířena v souvislosti s Chytrou karanténou systemizace o 2 místa, která jsou soutěžena.

05

Perspektivy

Perspektivy digitalizace zdravotnictví

Aktuální priority MZ ČR

- **Zákon o elektronizaci zdravotnictví a centrální infrastruktura elektronického zdravotnictví**
- **Zajištění kybernetické bezpečnosti v celém resortu zdravotnictví**
- **Organizační a personální zajištění koordinace čerpání veřejných prostředků na digitalizaci zdravotnictví, včetně kybernetické bezpečnosti**
- **Rozvoj standardizace elektronického zdravotnictví a interoperability zdravotních záznamů**
- **Podpora telemedicíny**
- **Digitalizace ministerstva**

06

Závěry

Jak to s námi tedy vypadá ???

Jak to cítíme v Národním centru elektronického zdravotnictví

- Informační a komunikační technologie jsou jedním ze základních reformních činitelů ve zdravotnictví
- Přesunuli jsme se od diskuzí nad potřebností a účelností nástrojů digitálního zdravotnictví k jejich aplikaci v celém zdravotnictví
- Pro další léta očekáváme velmi značné objemy veřejných prostředků na podporu digitalizace zdravotnictví, včetně rozvoje kybernetické bezpečnosti
- Alfou a omegou bude a je zajištění smysluplného, účelného, efektivního čerpání těchto prostředků v celém zdravotnictví, jinak o ně buď přijdeme, nebo nepřispějící k digitalizaci zdravotnictví a rozvoje péče o zdraví, k tomu potřebujeme silné Národní centrum elektronického zdravotnictví

MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Děkuji za pozornost

Ing. Martin Zeman
ředitel odboru ITEZ
martin.zeman@mzcr.cz

ncez.mzcr.cz